

Пікір

8D10141 «Медицина» білім беру бағдарламасы бойынша докторант Емешев Ерлан Амирбековичтің «Сүйек-бұлшық ет жүйесі ауруларында телерадиологияның клиникалық қолданылуы» тақырыбында жарияланған мақалалар жиынтығы форматында жарияланған диссертациялық жұмысына.

Тақырыптың өзектілігі

Денсаулық сақтау жүйесінде цифрлық технологиялардың дамуы, телемедициналық сервистердің кеңеюі және сәулелік диагностикаға сұраныстың артуы телерадиологияны клиникалық практикаға тиімді енгізуді өзекті мәселеге айналдырды. Сүйек-бұлшық ет жүйесі (СБЖ) аурулары (жарақат, дегенеративті өзгерістер, қабынулық және басқа да патологиялар) жиі кездесетіндіктен, олардың дер кезінде әрі дәл диагностикалануы емдеу тактикасын таңдауға, асқынулардың алдын алуға және пациенттің өмір сапасын жақсартуға тікелей ықпал етеді.

Телерадиология, бір жағынан, шалғай аймақтардағы мамандандырылған консультацияға қолжетімділікті арттырса, екінші жағынан, стандарттау, ақпараттық қауіпсіздік, деректер құпиялылығы, сапа бақылауы сияқты бірқатар күрделі ұйымдастырушылық-этикалық сұрақтарды алға тартады. Осы тұрғыдан алғанда, диссертациялық жұмыстың тақырыбы клиникалық медицина үшін де, денсаулық сақтау жүйесін ұйымдастыру үшін де жоғары өзектілікке ие.

Ғылыми нәтиже және оның сенімділігі

Диссертациялық жұмыс шеңберінде алынған нәтижелер телерадиологияның СБЖ ауруларын диагностикалау мен мониторингтеудің заманауи клиникалық құралы ретіндегі әлеуетін айқындайды. Телерадиологияның мультидисциплинарлық өзара әрекеттесуді (радиолог–клиницист) күшейтуі, клиникалық маршруттарды оңтайландыруы, уақытылы қорытынды алу арқылы тактикалық шешімдерді жеделдетуі сияқты артықшылықтары дәлелді түрде сипатталады.

Сонымен бірге цифрлық платформалардағы медициналық бейне-контенттің сапасы әрқелкі болуы мүмкін екені және аудиториялық танымалдықтың ақпараттың клиникалық сенімділігімен әрдайым сәйкес келе бермейтіні көрсетіледі. Бұл нәтиже телерадиологияны клиникалық практикада қолданумен қатар, пациенттер мен мамандар үшін сапалы әрі дәлелді ақпараттық-оқыту материалдарын әзірлеу және ілгерілету қажеттілігін негіздейді.

Нәтижелердің сенімділігі қолданылған ғылыми тәсілдердің негізділігімен, бағалау мен деректерді өңдеудің құрылымдалған әдістеріне

сүйенуімен, қорытындылардың клиникалық логикаға сәйкестігімен қамтамасыз етіледі.

Зерттеудің теориялық маңыздылығы телерадиологияны СБЖ ауруларында клиникалық шешім қабылдау жүйесінің құрамдас бөлігі ретінде қарастырып, оның тиімділігі мен тәуекелдерін кешенді түсіндіретін ғылыми негіз қалыптастыруымен сипатталады.

Зерттеудің практикалық маңыздылығы төмендегі мүмкіндіктермен айқындалады:

- ✓ шалғай аймақтарда радиологиялық сараптаманың қолжетімділігін арттыру және мамандар тапшылығы жағдайында консультациялық қолдауды күшейту;

- ✓ диагностика уақытын қысқарту арқылы емдеу тактикасын жеделдету;

- ✓ телерадиология қызметін енгізуде сапа бақылауы, стандарттау, деректер қауіпсіздігі және құпиялылық талаптарын күшейтуге арналған ұсынымдарды әзірлеу;

- ✓ пациенттер мен медицина қызметкерлері үшін сенімді білім беру контентін қалыптастыру қажеттілігін негіздеу.

Ғылыми жаңалық

Диссертациялық жұмыстың ғылыми жаңалығы телерадиологияның СБЖ ауруларындағы клиникалық қолданылуын практикаға бағдарланған түрде негіздеуімен және телерадиологияға қатысты цифрлық кеңістіктегі ақпарат сапасын ғылыми құралдар арқылы бағалауымен ерекшеленеді. Сондай-ақ телерадиологияны енгізуге байланысты ұйымдастырушылық және этикалық тәуекелдерді кешенді айқындап, оларды басқару қажеттілігіне назар аударуы жұмыстың қолданбалы жаңалығын күшейтеді.

Ғылыми нәтижелер

Диссертациялық зерттеу нәтижелері халықаралық рецензияланатын басылымдарда жарияланып, тақырыптың ғылыми негізділігін көрсетеді. Атап айтқанда, мақалалар Scopus деректері бойынша Q1 санатындағы журналдарда жарияланған, ал Web of Science / Journal Citation Reports (JCR) бойынша Q2 деңгейіндегі басылымдарда жарық көрген; соның ішінде Rheumatology International журналында жарияланымдардың болуы жұмыстың халықаралық ғылыми кеңістіктегі танымалдығын және нәтижелердің бәсекеге қабілеттілігін айқындайды.

Қорытынды

Емешев Ерлан Амирбековичтің «Сүйек-бұлшық ет жүйесі ауруларында телерадиологияның клиникалық қолданылуы» тақырыбындағы диссертациялық жұмысы философия докторы PhD дәрежесіне арналған

мақалалар сериясы түріндегі диссертация стандарттарына толық сәйкес келеді және 8D10141 «Медицина» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы дәрежесін беруге ұсынылады.

Ғылыми жетекшісі,
м.ғ.к., профессоры Нурмашев Б.К.

ҚҰЖАТТАРДЫҢ ҚОЛДАРЫН АЙҚЫНДАЙМЫН

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН
МЕДИЦИНА АКАДЕМИЯСЫ

КАДРЛЫҚ ҚЫЗМЕТ БӨЛІМІ

